

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ ДОШКІЛЬНОЇ ТА
ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри педагогіки та
психології дошкільної та початкової освіти
протокол від « 8 » вересня 2020 р. № 3
в.о. завідувача кафедри

 Наталія ВОРОПАЙ

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
ПСИХОЛОГІЯ ЗАГАЛЬНА**

Освітня програма **Психологія загальна**

Ступінь вищої освіти (бакалавр)

Спеціальність: 012 Дошкільна освіта

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Херсон 2020

1.Опис курсу

Назва освітньої компоненти	Психологія загальна
Тип	Обов'язкова компонента
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень освіти
Кількість кредитів/годин	4 кредити/120 годин
Семестр	I семестр
Викладач	Олена Казаннікова (Olena Kazannikova), кандидат психологічних наук, доцент кафедри Оксана Лось (Oksana Los), кандидат психологічних наук, доцент
Посилання на сайт	http://www.kspu.edu/
Email	hkazannikova@gmail.com Okazannikova@ksu.ks.ua
Контактний телефон	099 005 43 94
Графік консультацій	середа, тиждень Б, 4 пара (206 ауд.) або за призначеним часом
Форми та методи викладання	лекційні заняття, практичні заняття, лабораторні роботи, тестові завдання, презентації, індивідуальні завдання
Форма контролю	екзамен

2. Анотація дисципліни: Загальна психологія - галузь психологічної науки, яка вивчає психіку людини, її загальні закономірності й механізми виникнення і функціонування, розробляє систему психологічних знань, з'ясовує методологічні основи психологічної дисципліни, відповідно тлумачить психологічні феномени. Загальна психологія становить фундамент розвитку всіх галузей психологічної науки. Абстрагуючись від конкретних досліджень, вона вивчає психіку людини в її загальних закономірностях, формує теоретичні принципи і методи психології, її основні поняття та категоріальний апарат.

Вивчаючи загальну психологію, майбутні вихователі повинні засвоїти категоріальний апарат науки, сформувати у себе готовність до системно-структурного розуміння психічного у всіх його проявах; навчитися користуватися психологічним інструментарієм, як механізмом наукового пізнання психіки.

3. Мета та завдання дисципліни:

Мета дисципліни: розкрити зміст і значення психології як базової фундаментальної дисципліни, яка виступає основою для вивчення інших психологічних дисциплін; показати науково-теоретичну та методологічну роль психолога в становленні системи знань, вмінь та навичок педагога.

Завдання:

- сформувати у студентів науковий підхід до розуміння психіки та законів її існування;
- ознайомити студентів з досягненнями вітчизняної і світової психологічної науки, що необхідні в професійній діяльності педагога;
- ознайомити студентів із закономірностями, фактами, механізмами психічної реальності, сформувати розуміння провідних дефініцій курсу, надати можливість самопізнання та саморозвитку психіки.
- навчити студентів використовувати набуту систему психологічних знань і практичних умінь для аналізу й оцінки психологічних явищ.

4. Компетентності та результати навчання.

Під час вивчення курсу здобувач формуватиме такі компетентності та результати навчання:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосовування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

КЗ-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій.

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

КЗ-5. Здатність до планування, прогнозування і передбачення наслідків своїх дій, рефлексії.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

КЗ-7. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, методиками, технологіями навчання, розвитку й виховання дітей раннього і дошкільного віку.

КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

КЗ-9. Здійснення безпечної діяльності.

КЗ-10. Використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні компетентності:

КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

КС-9. Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості в дітей раннього і дошкільного віку.

КС-10. Вміння складати Індивідуальну програму розвитку та необхідні для навчання дітей з особливими освітніми потребами документи, бути знайомими з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.

КС-15. Здатність до індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.

КС-16. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, попередження та протидії булінгу.

КС-17. Здатність нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах праці.

КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПРН 2. Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.

ПРН 6. Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.

ПРН 12. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.

ПРН 17. Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.

ПРН 19. Збирати та аналізувати дані про індивідуальний розвиток дитини.

ПРН 20. Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.

5. Структура курсу

Кількість кредитів/годин	Лекції (год.)	Практичні заняття (год.)	Самостійна робота (год.)
4 кредити / 120 годин	20	20	60

6. Технічне й програмне забезпечення обладнання

Конференц-зала Наукової бібліотеки. Коворкінг зала Наукової бібліотеки. Навчальні аудиторії, обладнані дошками та технічними демонстраційними засобами наочності (проектори, екрани, телевізори), що дозволяють широко використовувати інтерактивні та мультимедійні засоби навчання.

Освітній процес забезпечено навчальною, методичною та науковою літературою.

7. Політика курсу

Для успішного складання підсумкового контролю з дисципліни вимагається 100% відвідування очне або дистанційне відвідування всіх лекційних і практичних занять. Пропуск понад 25% занять без поважної причини буде оцінений як FX. До всіх студентів освітньої компоненти (гарантується) неупереджене ставлення і справедливе оцінювання результатів роботи. Високо цінується дотримання принципів академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання. Навіть окремий випадок порушення академічної доброчесності є серйозним проступком, який може призвести до несправедливого перерозподілу оцінок і загального рейтингу студентів. Не дотримання академічної доброчесності стане причиною впровадження санкцій (віднімання балів). Здобувачі, які проявили академічну нечесність під час виконання завдань (тестів) та контрольних заходів притягуються до академічної відповідальності – нульова оцінка для цього завдання з послідовним зниженням підсумкової принаймні на одну літеру.

8. Схема курсу

Модуль 1: Психіка як осередок життя

Тема 1: Психологія як наука

(тиждень А, лк – 2 год.; тиждень Б, , пр - 2 год.):

- 1.1. Загальна характеристика науки.
- 1.2. Джерела знань про психіку.
- 1.3. Предмет та об'єкт психології.

- 1.4. Значення психологічних знань для людини.
- 1.5. Методологічні основи психології.

Тема 2: Природа і сутність психіки

(тиждень А, лк – 2 год., ; тиждень Б, пр - 2 год.):

- 2.1. Динаміка уявлень про психіку.
- 2.2. Відображення. Форми, рівні відображення.
- 2.3. Особливості психологічного відображення.
- 2.4. Структура психіки.

Тема 3. Психологія особистості

(тиждень А, лк – 2 год.; тиждень Б, пр - 2 год.)

- 3.1. Сутність та співвідношення понять «індивід» , «людина», «особистість», «індивідуальність».
- 3.2. Психологічні характеристики особистості.
- 3.3. Структура особистості.
- 3.4. Активність особистості та її джерела.
- 3.5. Функціонування і розвиток особистості.

Тема 4. Психологія діяльності

(тиждень А, лк -2 год.; тиждень Б, пр – 2 год.)

- 4.1. Загальна психологічна характеристика діяльності.
- 4.2. Структура діяльності.
- 4.3. Засвоєння діяльності.
- 4.4. Основні види діяльності.
- 4.5. Індивідуальний стиль діяльності.

Модуль 2: Функції психіки

Тема 5: Когнітивна сфера особистості.

Чуттєве пізнання.

(тиждень А, лк – 2 год.; тиждень Б, пр – 2 год.)

- 5.1. Загальна характеристика пізнавальної діяльності людини.
- 5.2. Ступені пізнання. Структура пізнавальної діяльності.
- 5.3. Структура когнітивної сфери.
- 5.4. Поняття про відчуття та сприймання як початкові ланки пізнавального процесу.
- 5.5. Класифікація відчуттів та сприймань.
- 5.6. Властивості та закономірності відчуттів та сприймань.

Тема 6: Когнітивна сфера особистості.

Опосередковане пізнання.

(тиждень А, лк – 4 год.; тиждень Б, пр – 4 год.)

- 6.1. Загальна характеристика опосередкованого пізнання
- 6.2. Мислення як опосередкований процес пізнання.
- 6.3. Операційні компоненти мислення

- 6.4. Форми та види мислення.
- 6.5. Характеристики та фактори уяви.
- 6.6. Види та прийоми уяви.

Тема 7: Пам'ять та увагу в структурі особистості.

(тиждень А, лк – 4 год.; тиждень Б, пр – 4 год.)

- 7.1. Поняття про пам'ять. Теорії пам'яті.
- 7.2. Види та процеси пам'яті.
- 7.3. Індивідуальні властивості пам'яті.
- 7.4. Загальна характеристика уваги.
- 7.5. Види та властивості уваги.

Тема 8: Афективна сфера особистості.

(тиждень А, лк – 4 год.; тиждень Б, пр – 4 год.)

- 8.1. Загальна характеристика афективної сфери особистості.
- 8.2. Емоції та почуття, їх роль в житті людини.
- 8.3. Структура емоційної сфери людини. Класифікація емоцій та почуттів.
- 8.4. Поняття про волю.
- 8.5. Психологічна структура вольової дії.
- 8.6. Функціональне призначення емоційно-вольової сфери.

Тема 9: Індивідуальні особливості особистості.

(тиждень А, лк – 4 год.; тиждень Б, пр – 4 год.)

- 9.1. Індивідуально-психологічні властивості особистості.
Рівні індивідуальності.
- 9.2. Психофізіологічні властивості особистості. Темперамент.
- 9.3. Соціально-психологічна характеристика особистості. Характер.
- 9.4. Темперамент і характер.
- 9.5. Генетичний аспект особистості. Задатки та здібності.

9. Система оцінювання та вимоги: форма (метод) контрольного заходу та вимоги до оцінювання результатів навчання.

Модуль 1. Назва та максимальна кількість балів за модуль

Форма (метод) контрольного заходу, критерії оцінювання та бали.

Оцінка студента формується таким чином:

Практичні роботи (1 тема – 6 балів):

- усна відповідь – 2 бали;
- тестові завдання за темою - 2 бали;
- індивідуальна робота (лабораторна робота, творчі завдання) – 2 бали.

Загальна кількість балів за перший модуль – 24 бали.

Модуль 2. Назва та максимальна кількість балів за модуль

Форма (метод) контрольного заходу, критерії оцінювання та бали.

Оцінка студента формується таким чином:

Практичні роботи (1 тема – 6 балів):

- усна відповідь – 2 бал;

- тестові завдання за темою - 2 бал;
  - індивідуальна робота (лабораторна робота, творчі завдання) – 2 бали;
- Загальна кількість балів за другий модуль - 36 балів.

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів вищої освіти, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль, виконання лабораторних робіт тощо.

10. Список рекомендованих джерел:

Основні:

1. Дуткевич Т.В. Загальна психологія. Теоретичний курс. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2016. 388с.
2. Загальна психологія. Підручник / За заг. ред. С.Д. Максименко. Вінниця: Нова книга, 2006. 688с.
3. Максименко С.Д. Загальна психологія: Навч. посібник / С.Д. Максименко. К.: Центр навчальної літератури, 2008. 272 с.
4. М'ясоїд П. А. Курс загальної психології: підручник. К.: Алерта, 2011. 495с.
5. Психологія: підручник / Ю.Л. Трофімов, В.В. Рибалка, П.А. Гончарук та ін.; за ред. Ю.Л. Трофімова. К. : Либідь, 2003. 560 с.
6. Сергеєнкова О.П. Столярчук О.А., Коханова О.П., Пасека О.В. Загальна психологія: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2012. 296с.
7. Цимбалюк І.М. Загальна психологія. Модульно-рейтинговий курс для студентів вищих навчальних закладів / І.М. Цимбалюк, О.Ю. Яницька. К.: Професіонал, 2004. 304 с.

Додаткові:

1. Загальна психологія: Хрестоматія: Навчальний посібник. / О.В. Скрипченко, Л.В. Долинська, З.В. Огороднійчук. К.: Каравела, 2008. 640 с.
2. Макарова Л.Л., Синельников В.М. Загальна психологія. Навч. посібник. Практикум. К.: Центр навчальної літератури, 2005. 200с.
3. Майерс Д. Психологія. Мн.: Попурри, 2008. 848 с.
4. М'ясоїд П. А. Задачі з курсу загальної психології: Навчальний посібник. К.: Вища школа, 2000. 183 с.
5. Огороднійчук З.В. Загальна психологія. Практикум: навчальний посібник. К.: Росава-Н, 2010. 383с.
6. Туриніна О.Л. Практикум з психології: Навчальний посібник. К.: МАУП, 2007. 328с.

Інтернет-ресурси

- <https://www.twirpx.com/file/642911/>
- https://pidruchniki.com/14550428/psihologiya/zagalna_psihologiya
- <http://www.info-library.com.ua/books-book-113.html>
- http://psychologis.com.ua/obschaya_psihologiya-1.htm
- <http://lib.chdu.edu.ua/index.php?m=4&b=2>
- https://studme.com.ua/13941135109/psihologiya/obschaya_psihologiya.htm

- <https://academia-pc.com.ua/product/272>
- <http://www.caravela.kiev.ua/pages/view/231>
- <http://www.soc.univ.kiev.ua/ru/library/zagalna-psihologiya-praktikum-navchposib>